

Raadsplein info/debat Raadzaal

Datum 27 maart 2017

onderwerp Strategische agenda binnenstad (19.35 – 22.00 uur)
portefeuillehouder Filip van As
informant Gerrits - Nijkamp, Patricia (2088)
afdeling Ruimte & Economie

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In te stemmen met de strategische agenda binnenstad 'Zwolle bruist'.
2. De ambitie te onderschrijven om de meest aantrekkelijke binnenstad van Noordooost-Nederland te blijven.
3. Meer bezoekers te stimuleren, die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden door:
3.1 - 3.4
4. Nieuwe impulsen voor een aantrekkelijk programma en beleving te faciliteren en stimuleren door:
4.1 - 4.5
- 5 Structureel te investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte door:
5.1 - 5.6
6. De groei van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren door:
6.1 - 6. 4
7. Een krediet van € 600.000 beschikbaar stellen voor de uitvoering van de jaarschijf 2017 van de binnenstad en deze te dekken uit de reserve incidentele bestedingen.
7.1 Kennis te nemen van het meerjarig investeringsperspectief.
(ruimte is te beperkt om alle subbesluiten op te nemen)



Beslisnota voor de raad

Datum 28 februari 2017

Openbaar

Onderwerp Strategische agenda binnenstad
Versienummer 1

Portefeuillehouder Filip van As
Informant Patricia Gerrits
Afdeling Ruimte & Economie / OWP
Telefoon (038) 498 2088
Email PC.Gerrits@zwolle.nl

Bijlagen I Strategische agenda binnenstad 2017 – 2022, Zwolle bruist
II Strategische agenda binnenstad, samenvatting/publieksversie

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met de strategische agenda binnenstad 'Zwolle bruist'.
 - 1.1 Hiermee motie 387 als afgehandeld te beschouwen.
- 2 De ambitie te onderschrijven om de meest aantrekkelijke binnenstad van Noordost-Nederland te blijven.
- 3 Meer bezoekers te stimuleren, die vaker een bezoek brengen aan de binnenstad, langer blijven en meer besteden door:
 - 3.1 Versterking van de promotie van de binnenstad en de evenementenprogrammering
 - 3.2 Definiëren, versterken en promoten van verschillende sferen van (delen van) de binnenstad;
 - 3.3 Verkenning van verruiming van de winkelopeningstijden;
 - 3.4 Goede samenwerking met het Zwolle Fonds.
- 4 Nieuwe impulsen voor een aantrekkelijk programma en beleving te faciliteren en stimuleren door:
 - 4.1 Herontwikkeling van het Broerenkwartier;
 - 4.2 Een passend aanbod op het gebied van onderwijs, wonen, werken, cultuur en recreatie te creëren voor studenten, afgestudeerde jongeren en young professionals;
 - 4.3 Het faciliteren van uitbreiding van de woonfunctie voor een mix aan doelgroepen, ook in combinatie met werkfunctie;
 - 4.4 Uitbreiding van het aantal (dag)horecagelegenheden op strategische plekken;
 - 4.5 De potentie van de Grote Kerk als trekpleister beter te benutten.
- 5 Structureel te investeren in een uitstekend verblijfsklimaat en de openbare ruimte door:
 - 5.1 Het stimuleren van meer en multifunctioneel groen en het verbeteren van de verbinding met uitloopgebieden, stadspark de Wezenlanden in het bijzonder;
 - 5.2 Beter benutten van de recreatieve potentie van de stadsgrachten en de Thorbeckegracht;
 - 5.3 Aan te sluiten op initiatieven van bewoners, ondernemers, vastgoedeigenaren en gebruikers;
 - 5.4 Energiezuinige, toekomstbestendige nieuwbouw en herstructurering te ondersteunen;
 - 5.5 De historie en het verhaal van Zwolle te koesteren en uit te dragen.
 - 5.6 Hiermee motie 195 als afgehandeld te beschouwen.
- 6 De groei van de binnenstad ruimtelijk te faciliteren door:
 - 6.1 Continuering van de positionering van de meer grootschalige stedelijke functies rondom de binnenstad, aan de singels of in de spoorzone als deze niet passen in de binnenstad;
 - 6.2 Investeren in het bereikbaar en toegankelijk houden van een gastvrije, leefbare binnenstad;

Datum 28 februari 2017

- 6.3 Verbetering van de entrees naar de binnenstad, met name vanwege de verbinding met de spoorzone en de noordoostelijke kant van de binnenstad(schil);
- 6.4 Onderzoeken van de potentie van de noordoostkant van de binnenstad; met name Noordereiland en het Schuurmankartier (Weezenlanden Noord).
- 7 Een krediet van € 600.000 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van de jaarschijf 2017 van de binnenstad en deze te dekken uit de reserve incidentele bestedingen.
- 7.1 Kennis te nemen van het meerjarig investeringsperspectief.

Datum 28 februari 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het college presenteert de strategische agenda voor de binnenstad. Een agenda met ambitie. De binnenstad is het kloppend hart van een groter wordend centrumgebied. Dat stedelijke gebied omvat de Binnenstadschil, de gebieden rondom de Assendorperstraat en de Thomas a Kempisstraat, Katwolderplein en de Spoorzone. Functies, programma, verblijfsklimaat en de ruimtelijke inrichting van dit gebied hebben een sterke samenhang en dienen elkaar te versterken, te complementeren. Belangrijke opgaven zijn het Broerenkwartier, de inzet van licht als leidraad door de historische stad, samenwerking met de ondernemers en bewoners, en het blijvend op een hoog kwaliteitsniveau houden van de openbare ruimte. Van stegen en aanloopstraten tot aan entrees en verbindingen met omliggende wijken. Intensivering door het toevoegen van meer wonen en het versterken van (culturele) evenementen moet in balans blijven met de hoge leefbaarheidswaardering van de binnenstad. Grote Kerk en Noordereiland zijn kansen. Studerenden en young professionals binden we door een passend aanbod meer aan onze stad. Meer bezoekers komen (terug) naar onze mooie stad.

In 2015 was er behoefte aan een nieuwe strategische doordenking van de binnenstad: hoe staan we ervoor en waar willen we naartoe, wat is of wordt de identiteit van een veranderende binnenstad? Deze behoefte kwam voort uit een slechtere en onzekere economische tijd, een sterk veranderend winkelbestand in Nederland en specifiek de leegstand in het Broerenkwartier. Eerst is er een nieuwe visie op de binnenstad 'Visie Binnenstad 2030' gemaakt in en met de stad. Deze visie is in april 2016 door uw raad besproken. College en raad waren positief over het proces en wilden de ambities uit de visie graag verder vertalen naar een richtinggevend koersdocument. Het resultaat van deze tweede stap ligt nu voor ter besluitvorming, in de vorm van een strategische agenda 2017 - 2022 en een bijbehorend investeringsvoorstel 2017. De totale investeringsagenda is dynamisch en bestrijkt een periode van zo'n 10 jaar.

De strategische agenda is een vervolg op de voorgaande ontwikkelingsprogramma's van de binnenstad. Het is een gebiedsgericht document, waarin veel sectoraal beleid samenkomt. Een werkwijze die goed past in het gedachtegoed van de aanstaande Omgevingsvisie. Hieraan wordt gelijktijdig gewerkt, net als aan de Woonvisie en de herijking van de Retailvisie. Stukken die relevant zijn voor deze agenda. In deze agenda zijn ook relaties gelegd met maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie en technologische ontwikkelingen. Ruimtelijk en programmatisch is het van belang om de binnenstad te bezien in nauwe samenhang met de schil, aangrenzende wijken en de spoorzone. Gezamenlijk vormen die gebieden het stedelijk centrumgebied.

Zwolle en de binnenstad staan er goed voor in vergelijking met andere steden. Zwollenaren waarderen de binnenstad enorm. Een fijne positie die we niet vanzelf behouden of uitbouwen. Uw raad heeft al eerder ambities onderschreven over de positie van Zwolle in de top 10 van meest aantrekkelijke binnesteden en over het toeristische imago. We bestendigen deze lijn. Soms is hiervoor vooral de overheid aan zet, soms private partijen, maar vaker en ook liever is er sprake van een gezamenlijk doelbepaling en een gezamenlijke inspanning.

Uw raad heeft meerdere moties aangenomen over de binnenstad. Twee zijn er afgehandeld met de oplevering van deze agenda. Aan een aantal andere moties wordt gewerkt. Hiernaar wordt verwezen bij de betreffende thema's.

Datum 28 februari 2017

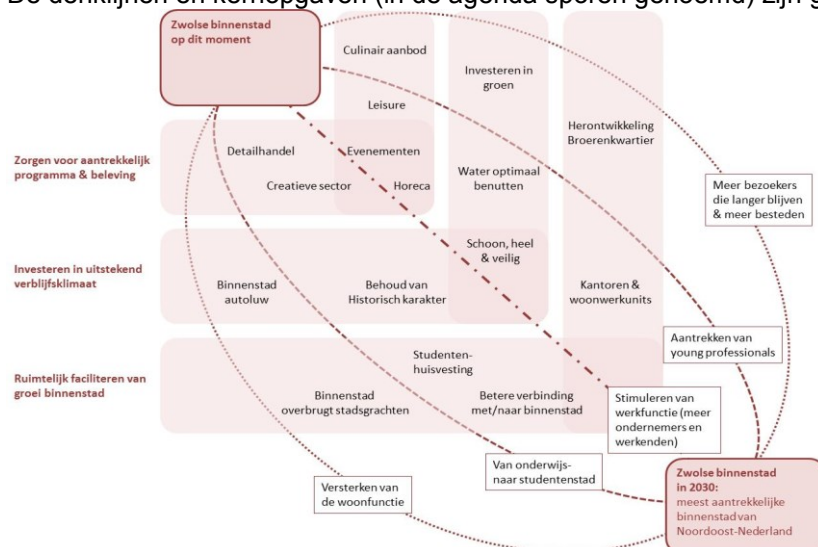
Beoogd effect

De titel van de agenda is 'Zwolle bruist'. We willen graag dat de binnenstad een levendige plek is waar voor iedereen wat te beleven is. Waar naast elkaar gewerkt, ondernomen en gewoond kan worden. Een ontmoetingsplek voor Zwollenaren en mensen uit de regio. Een trekker voor mensen uit het hele land en een trekker voor investeerders.

Argumenten

1.1 De agenda is gemaakt in opdracht van de raad en geeft de koers aan

In de agenda zijn de ambities uit de visie verder uitgewerkt, conform de behoefte van uw raad. De agenda is een dynamisch document die kan groeien op basis van nieuwe ontwikkelingen en inzichten. De positie van de binnenstad van Zwolle in Nederland is grondig geanalyseerd en geeft een positief beeld, maar laat ook een opgave zien. Een deel van uw raad is hierin al een keer meegenomen tijdens een informatiesessie in december 2016. De analyse is integraal terug te lezen in de agenda. De denklijnen en kernopgaven (in de agenda sporen genoemd) zijn gevisualiseerd in afbeelding 1.



Figuur 1 Denklijnen en kernopgaven (Zwolle bruist, 2017)

1.2 Analyse en hoofdlijn van de agenda worden herkend door onze stakeholders

Tijdens het traject van visie naar strategische agenda hebben we onze stakeholders gevraagd om mee te denken. In de vorm van rondetafelgesprekken aan het begin van het proces, en tijdens een informatiemarkt over de concept-agenda aan het einde ervan. Ondertussen heeft een deel van het voor de visie samengestelde Zwolle Expert Team (ZET-team) ook gewerkt aan concrete plannen die bijdragen aan de visie.

College en raad vonden het van belang om hiernaast ook een aantal landelijke experts te betrekken bij de uitwerking van de strategische agenda. Dat is gedaan door raadpleging van meerdere leden van het Watertorenberaad, lector Cees Jan Pen van Fontys Hogeschool en het inhuren van dhr. Ter Beek van BEA voor het samenstellen van de agenda.

Met de betrokkenheid van deze stakeholders en experts is invulling gegeven aan motie 387, over versterken strategisch vermogen bij het opstellen van de strategische agenda.

2. Zwolle heeft ambitie

Onze ambitie is om definitief aansluiting te vinden bij de selecte groep van (binnen)steden die fungeren als economische motor voor stad en regio. Deze steden hebben een uitstekend voorzieningenniveau en veel werkgelegenheid. Eerder heeft uw raad al uitgesproken om tot de top tien van meest

Datum 28 februari 2017

aantrekkelijke binnensteden te willen horen. De Zwolse binnenstad heeft de potentie dit hoge ambitieniveau waar te maken en de meest aantrekkelijke binnenstad van Noordoost-Nederland te zijn.

3 Meer bezoekers zijn nodig, de potentie van de Zwolse binnenstad is groot

Het belang van een goed winkelaanbod blijft groot, maar is relatief een kleiner wordende reden voor een bezoek aan de binnenstad. Het belang van cultuur, evenementen en horeca neemt juist toe: de betekenis van de binnenstad verandert. Mensen zoeken beleving en moeten geboeid worden. De verblijfsduur van bezoeken is in Zwolle relatief laag en het aantal herhaalbezoeken daalt. Voor Zwolle zien we hierin zowel een kans als een opgave.

We willen meer profiteren van de groeiende markt van dagjesmensen en verblijfstoerisme, zodat we de dalende trend aan bezoekers, die sinds 2015 al ten goede keert, achter ons kunnen laten. Mede door de Fundatie en Waanders in de Broeren is het culturele motief voor bezoek de afgelopen jaren sterk gestegen. Koningsdag 2016 was een prachtig evenement, waar we graag op voortborduren.

Met Smart Zwolle kunnen we de effecten van bijv. evenementen en nieuwe winkels monitoren en daar beleid op maken.

3.1 De groeiambitie vraagt om sterke promotie, marketing en evenementen en culturele festivals die passen bij het Zwolse profiel

Ongeveer 1,3 miljoen mensen bezochten de binnenstad in 2016. Om nog meer bezoekers te trekken en die langer te laten verblijven, moet niet alleen het 'product' goed zijn, maar dient ook de promotie goed te zijn. Marketing Oost zet stads- en regiomarketing in voor met name recreatie en toerisme, met een toenemende aandacht voor ook wonen, werken, onderwijs en zorg. De middelen hiervoor zijn beperkt in vergelijking met andere steden. Een extra impuls is mogelijk in de toeristische aanpak. We zien een kans in het betrekken van touroperators, een aanpak die elders in het land succesvol is. Het effect van evenementen en culturele festivals is het grootst als die 'on brand' gericht zijn, in lijn met het gewenste profiel, zoals geformuleerd in het marketingplan Zwolle 2016 – 2020. Voorbeelden hiervan zijn Koningsdag, het Bevrijdingsfestival en als nieuwkomer Winter in Zwolle. We zetten in op evenementen en festivals die helpen om de aantrekkelijkheid van Zwolle te vergroten. Door een evenwichtig aanbod verspreid in tijd en ruimte, bewaken we de balans tussen leefbaarheid en levendigheid.

3.2 Verschillende sferen maken de binnenstad interessanter

We koesteren het kernwinkelgebied die nog steeds de hoofdreden is van de bezoeken aan de binnenstad. De toevoeging van grote merken als Zara, Hudson's Bay Company en Primark dragen bij aan een winkelaanbod dat verwacht wordt in een grote stad en deze voegen iets toe voor bepaalde doelgroepen. Daarnaast kan het een versterking zijn om de binnenstad en de schil eromheen (Katwolderplein, Assendorperstraat, Thomas a Kempisstraat) te promoten als een verzameling van elkaar aanvullende milieus. Hiervan zijn succesvolle voorbeelden in het land. Ook is er een opgave in het verbinden van de al aanwezige sferen. Onderscheidende identiteiten zijn niet alleen op retail gericht, maar betreffen ook bijzondere woonmilieus en culturele clusters of culinaire rafelranden. Voor een opgave als het Broerenkwartier willen we die identiteit bepalen samen met de ondernemers, eigenaren en bewoners.

Zij- en aanloopstraten dragen ook bij aan die sferen, door de inrichting en de aanwezige functies. Een zogenaamd dwaalmilieu met ambachten, creatieve sector en bijzondere functies is van grote toegevoegde waarde op het hoofdwinkelgebied. Dat willen we faciliteren door functies ruimtelijk te verbinden. Bijv. door strategische positionering van horeca (4.3).

Datum 28 februari 2017

Een nieuwe stadsplattegrond is aanstaande, in combinatie met informatiezuilen. Met Smart Zwolle gaan we via loopstromen volgen om te onderzoeken of die ook te beïnvloeden zijn door slimme routing, strategische positionering van functies en inrichting van de openbare ruimte. We willen bijv. weten wat de as. komst van Zara, Primark en Hudson's Bay doet met de bezoekersstromen. We willen ook onderzoeken hoe bezoekers zich gedragen vanaf het moment dat ze met het openbaar vervoer de stad binnenkomen.

3.3 Verruiming openingstijden kan bijdragen aan optimale benutting en verleiden van dagjesmensen

Het aandeel funshoppen (recreatief winkelen) neemt toe. Daarvoor is een fraaie, stedelijke omgeving nodig met ruime keuze aan winkels, horeca e.d. Een mooi historisch centrum is een extra plus. Zwolle is kansrijk in dit segment. Opening op zondagmiddag kan extra bezoekers trekken. De bovenregionale 'concurrentie' is de helft tot alle zondagmiddagen open.

Zwolle heeft in 2015 onderzoek gedaan. Op basis daarvan heeft uw raad in 2016 besloten om het aantal koopzondagen uit te breiden tot 15 per jaar. In Zwolle mogen de winkels bovendien doordeweeks open van 06.00 -22.00. Een verkenning is bijv. nog mogelijk met de ondernemers naar de potentie van een extra koopavond.

3.4 Structurelere samenwerking mogelijk door vorming Zwolle Fonds

In het najaar van 2016 is er een Bedrijfsinvesteringszone gekomen in de binnenstad: Zwolle Fonds. Hiermee hebben de betrokken ondernemers zich verenigd en hebben zij een gezamenlijk budget gecreëerd van bijna € 300.000 per jaar, om in te zetten voor een levendige binnenstad en vitale ondernemingen. We beschouwen dit als een professionalisering en willen graag aansluiten op onderwerpen uit hun meerjarenbegroting die bijdragen aan de doelen van deze strategische agenda, zoals promotie. Over de benodigde nieuwe sfeerverlichting heeft ons college eind 2016 een principebesluit voor cofinanciering genomen.

4 Nieuwe impulsen in programma en beleving zijn nodig om diverser te zijn, minder kwetsbaar en zorgen voor betere groeikansen.

De belangrijkste impulsen zijn:

4.1 Metamorfose Broerenkwartier nodig om een vitaal onderdeel te worden van de binnenstad

Wat betreft detailhandel ligt hier de grootste uitdaging. Er zijn in 2016 meerdere visies opgesteld door betrokken partijen (ondernemers, vastgoedeigenaren, architecten), die gericht zijn op verbetering van het gebied. Rond de zomer 2017 opent Hudson's Bay de deuren. Het college werkt nu aan een visie op het gebied, waarbij uw raad binnenkort ook bij wordt betrokken. Voor een eerste slag in het gebied zijn middelen (€500.000) ter beschikking gesteld. Er is nu een momentum, waar we gebruik van willen maken door te investeren in het gebied. Het gebied kan een kwaliteitsslag maken door een grotere mix van functies en activiteiten en door ingrepen die de ruimtelijke structuur verbeteren (bijv. zichtlijnen, afwisseling in schaal en maat). Maar ook door verbetering van de pleinen, de identiteit van het gebied te versterken en door een betere verbinding met omliggende gebieden. Dit is een complexe gebieds- en vastgoedontwikkeling, die we gefaseerd en samen met de betrokken partijen oppakken.

4.2 Studenten, afgestudeerde jongeren en young professionals voegen waarde toe

Een groot deel van deze doelgroepen heeft een voorkeur voor (binnen)stedelijk wonen. Dat kan in de binnenstad, schil, aangrenzende buurten en de spoorzone. Zij maken veel gebruik van stedelijke voorzieningen. Op regionaal niveau zien we echter dat de meeste vertrekkers in deze categorie zitten. Zwolle is weinig stedelijk en is nog niet aantrekkelijk genoeg voor young professionals. Dat is een

Datum 28 februari 2017

bedreiging voor de toekomst. Voor een vitale economie hebben we hoogopgeleide werknemers nodig met de nieuwste kennis, en voor een stabiele samenleving is een groei van jongvolwassenen nodig. De meeste onderwijsinstellingen bevinden zich buiten de binnenstad en het gewijzigde studiefinancieringsstelsel heeft invloed op het zelfstandig wonen van studenten. Voor een sterkere binding van onderwijs en studenten met de (binnen)stad is het belangrijk om nauw te blijven samenwerken met de Zwolse Acht en om de visie op studentenhuisvesting - plus young professionals - te vernieuwen. Ook is het nodig om een passend verblijfsklimaat en aanbod te creëren op het gebied van cultuur, evenementen en horeca.

4.3 Functiemenging met meer wonen draagt bij aan stedelijk gevoel, reuring en sociale veiligheid

Het aantal inwoners van de Zwolse binnenstad is relatief beperkt, terwijl er een toenemende vraag is naar (centrum)stedelijk wonen. Toevoeging van extra inwoners aan de binnenstad(schil) draagt bij aan een stedelijk gevoel, genereert 'reuring' ook buiten piekmomenten van de detailhandel en draagt bij aan sociale veiligheid. Daarnaast profiteert de dagelijkse sector binnen de detailhandel hiervan. Het centrum kent veel dubbelbestemmingen, waardoor functiewijziging naar wonen vaak al mogelijk is. Graag zien we een mix aan doelgroepen ontstaan, conform onze woonvisie en de in 2016 vastgestelde visie op transformatie in o.a. de binnenstad en de schil. In de schil zien we het aandeel woningen toenemen, door nieuwbouw en transformatie. Binnenstedelijk dragen de versnellingsactie sociale woningbouw en de recente verkoop van gemeentelijk vastgoed bij aan intensivering. We zijn positief over de combinatie van wonen met werkruimtes voor mensen die werkzaam zijn in de dienstverlening, creatieve sector of ambachten. Motie 377 over mix wonen en ateliers wordt nader uitgewerkt in de aanstaande Woonvisie.

4.4 (dag)Horecagelegenheden dragen bij aan de stedelijke beleving en kunnen plekken verbinden

We faciliteren vooral zaken die iets toevoegen aan het al aanwezige aanbod; kwaliteit boven kwantiteit. Strategische positionering van horeca kan bovendien de stedelijke beleving bevorderen en delen van de binnenstad en de omliggende schil beter met elkaar verbinden. Culinaire toppers zoals de Librije en een divers culinair aanbod horen ook bij een prominente stad. Er zijn veel aanvragen voor (dag)horeca. We faciliteren deze waar mogelijk, bij een goede afstemming met de omgeving. Dit wordt ook meegenomen in de as. actualisatie van de horecavisie.

4.5 De Grote Kerk heeft potentie door de ligging en het bijzondere karakter van het gebouw

De Michaelskerk heeft de potentie om een nog sterkere trekpleister te worden, met als lonkend perspectief het succes van museum De Fundatie en Waanders in de Broeren. Hier is een goed plan en een aansprekend programma voor nodig, in aanvulling op het bestaande culturele aanbod van bijv. theater Odeon en Hedon. Het stichtingsbestuur positioneert de kerk vooral als Academiegebouw. Een centrale ontmoetingsplek voor o.a. jongeren en ondernemers, een platform voor culturele en onderwijsinstellingen en een voorbeeld van coöperatieve samenwerking. Hiervoor worden convenanten gesloten met samenwerkingspartners. De monumentale kerk heeft een prominente plek in de binnenstad en kan zich meer openen en verbinden met de omgeving. Daarvoor zijn kostbare ingrepen nodig. Zowel in als aan het gebouw, maar ook voor afstemming van de openbare ruimte op de veranderende functie van het kerkgebouw. Ons college is de plannen actief aan het verkennen met de stichting (motie 376). Medio februari '17 heeft het stichtingsbestuur een voorstel ingediend, dat nu geanalyseerd wordt. U ontvangt hier later een aparte nota over.

Datum 28 februari 2017

5 Een uitstekend verblijfsklimaat is voorwaardelijk voor de programma- en beleavingsambities

Intensivering van de binnenstad verhoogt de druk op de beschikbare openbare ruimte en de inrichting en het gebruik ervan. Door jarenlange investeringen in de openbare ruimte (vanuit de voorgaande ontwikkelingsprogramma's) wordt de leefbaarheid de laatste jaren structureel als 'zeer goed' beoordeeld. Dat willen we vasthouden door te blijven investeren in een herkenbare en samenhangende ruimtelijke structuur. Kansen hierin zijn:

5.1 Beter gebruik en verbinding van groene zones draagt bij aan leefbaarheid en is nodig door klimaatveranderingen

De Groene Agenda onderstreept dit belang. De parken om de binnenstad heen zijn gerevitaliseerd, zoals de Potgietersingel en Eekhout. Ook de wandeling langs de singel is verbeterd. Aan de oostkant van de binnenstad ligt stadspark Wezenlanden. De route en verbinding met dit gebied kan sterker. Op langere termijn willen we onderzoeken of er een doorgaande route voor fietsers en wandelaars kan worden gerealiseerd richting polder Mastenbroek.

Bij intensivering door meer inwoners en bezoekers dienen de groene zones en de verbindingen goed op orde te zijn. Tevens dragen deze bij aan het verminderen van de effecten van klimaatveranderingen. Meer (multifunctioneel) groen draagt bij aan het verminderen van hittestress en leidt tot grotere wateropname bij hevige regenval. De toevoeging van meer micro-groen (in hofjes bijv.) in de binnenstad kan bijdragen aan een gevoel van welbevinden. Voor groenadoptie in zijn algemeenheid en initiatieven voor geveltuinen in de binnenstad in het bijzonder (motie 256) zetten we extra in op communicatie en begeleiding.

5.2 De grachten en de oevers dragen bij aan leefbaarheid, de recreatieve waarde kan beter worden benut

De 'Kansenkaart toeristisch medegebruik van het Zwolse water' uit 2016 nodigt hier al toe uit, passend bij de in 2015 vastgestelde Strategische Wateragenda. Met deze agenda willen we dit verder bekrachtigen. De Thorbeckegracht middenin de binnenstad willen we meer aandacht geven, qua zichtbaarheid, beleving, recreatief gebruik en door een betere verbinding met het Broerenkwartier.

5.3 Benutten van en aanvullen op de aanwezige expertise in de binnenstad

Zoals in de inleiding is geschreven, zetten we het liefste de energie in daar waar sprake is van gedeelde belangen en doelen. We kunnen dan ook de krachten en inzet bundelen. Een voorbeeld hiervan is het Broerenkwartier, maar ook de samenwerking in de culturele sector. In het ZET-team vinden mensen elkaar in plannen op diverse gebieden en ontstaan mogelijk nieuwe samenwerkingsverbanden. Dit Zwolle Expert Team (ZET) is samengesteld door Alpha Rainbow ten behoeve van een gedragen interactief proces om tot een nieuwe visie te komen. Met de inzet van Initiatiefrijke Zwolle, aansluiting op de Stadsbeweging van de provincie en de opzet van een nieuwe organisatiestructuur willen we de al goede contacten continueren en versterken, om zo samen de binnenstad verder te ontwikkelen.

5.4 Bouwen voor een toekomstbestendige binnenstad

Bij herstructurering en nieuwbouwplannen willen we in een vroeg stadium meedenken over maatregelen die de binnenstad toekomstbestendig maken. Nieuwbouw dient rekening te houden met toekomstige functiewijzigingen. In verband met klimaatveranderingen dient ook rekening gehouden te worden met bijv. een hoger waterpeil, zoals bij Kraanbolwerk is gedaan. Een mix aan functies maakt (deel)gebieden meer toekomstbestendig.

Datum 28 februari 2017

Recent is het beeldkwaliteitsplan binnenstad vastgesteld. Deze werkt als leidraad en hulpmiddel voor de verdere ontwikkeling van de binnenstad, met een hoog kwaliteitsniveau en met zorg voor het historische karakter. Deze wordt onderdeel van de welstandsnota. Tevens is er een beleidslijn in voorbereiding, die meer ruimte op maat biedt aan zonnepanelen in de binnenstad, zonder afbreuk te doen aan het aanzien van het dakenlandschap in het historisch stadsgezicht. Dit draagt bij aan de benodigde energietransitie van Zwolle. We kunnen dit faciliteren door partijen en kennis bij elkaar te brengen en actief mee te denken bij nieuwbouw en herstructureringsprojecten in de binnenstad(schil).

5.5 De historie is een belangrijke kwaliteit van de stad en zit ook in de cultuur van de stad en regio. Van de handelsgeest tot aan de traditie van Zwolle als stad van religieuzen, filosofen en staatslieden. De oude en nieuwe historie gaan goed samen, zo bleek ook tijdens Koningsdag 2016. We vinden het belangrijk om de historie te koesteren, ons erfgoed waar mogelijk zichtbaar te maken en het verhaal van Zwolle uit te dragen. In 2017 wordt in samenwerking met het Erfgoedplatform Verhalen over Zwolle georganiseerd in Waanders in de Broeren. De jaarlijkse monumentendag is een grote publiekstrekker.

Uw raad heeft het college gevraagd om een integraal lichtplan te maken en noemt het Stadsontwikkelfonds daarbij als potentiële dekkingsbron. (motie 443). Slimme inzet van licht bevordert het veiligheidsgevoel en een positieve omgevingsbeleving, en kan energie besparen. Monumenten kunnen op een aantrekkelijke manier worden uitgelicht en licht kan gecombineerd worden met activiteiten, zoals een lichtwandeling. We willen dit plan in 2018 maken.

5.6 Gangen en stegen zijn onderdeel hoogwaardige (her)inrichtingen binnenstad
Via motie 195 heeft u bijzondere aandacht gevraagd voor gangen en stegen in de uitwerking van de strategische agenda. In een aantal lopende projecten zijn deze nadrukkelijk meegenomen; Gasthuisplein (meerdere stegen), Oude Vismarkt (Koningsplein), Geveltuinenplan en Primark. Daarnaast maken de gangen en stegen die dwars op de Diezerstraat gelegen zijn, onderdeel uit van het handavingsgebied. Ook in de doorrekening van deze agenda zijn gangen en stegen meegenomen, bijv. in het Broerenkwartier. Deze kunt u afwegen in de investeringsvoorstellen.

6 Groei inwoners en bezoekers, plus toenemende verstedelijking vraagt om goede ruimtelijke basis

6.1 Binnenstad is onderdeel van een stedelijk centrumgebied

Het centrum van Zwolle is niet enkel de historische binnenstad. Sinds 5 jaar ontwikkelen we belangrijke centrumfuncties ook in de schil. Zoals Hedon, Pathé, De Spiegel en de Stadkamer. De snelle ontwikkelingen aan de westkant van de binnenstad hebben al een hoog stedelijk karakter. Aan de oostkant zijn ontwikkelingen en veranderingen aanstaande. In tegenstelling tot de schil heeft de binnenstad weinig ruimte. Een groot deel van het gebied binnen de grachten is al bepaald en zal de komende jaren qua uitstraling niet ingrijpend veranderen. De spoorzone met de OV-knoop is een gebied dat de komende jaren een sterke ontwikkeling mee gaat maken en nadrukkelijk verbinding maakt met 'de ster', zowel qua beleving als activiteit. Samen vormen de verschillende milieus het stedelijk centrumgebied (figuur 2). De gebieden hebben elkaar nodig om goed te kunnen functioneren. De verbindingen zorgen voor een stedelijk weefsel en samenhang, zonder verlies van eigen identiteit.

We continueren de lijn om voor belangrijke centrumfuncties ook de schil te benutten en versterken de verbinding tussen de binnenstad en



Figuur 2: Centrumgebied Zwolle
(bron: ontwikkelingsperspectief Spoorzone)

Datum 28 februari 2017

de spoorzone. Bij herontwikkeling van delen van de schil is er aandacht voor de gewenste (centrum)stedelijkheid met een mix aan functies. Bijv. in het gebied bij het Thomas a Kempis-college aan Groot Wezenland en bij de Willemskade en het Emma-parkeerdek.

6.2 Naar een balans tussen levendige binnenstad, parkeergemak en leefbaarheid

Uit de visie kwam de ambitie naar voren om de binnenstad vrij te maken van gemotoriseerd verkeer en om het aantal logistieke bewegingen te beperken. De binnenstad wordt nog meer een ontmoetingsplek dan het al is en dient daarop ingericht te zijn. Uitvoering van de voorgaande ontwikkelingsprogramma's en het gevoerde parkeerbeleid heeft al sterk bijgedragen aan een gastvrije en leefbare binnenstad. De Melkmarkt is hier een voorbeeld van (autoluw), net als de as. parkeergarage Katwolderplein (voldoende parkeergelegenheid in de schil). Intensivering van de binnenstad is een opgave in relatie tot parkeren.

In het nieuwe koersdocument parkeren (2016-2020) zetten we in op innovaties, in de vorm van pilots en worden we flexibeler in parkeernormen om plannen voor wonen (en werken) mogelijk te maken. Tariefdifferentiatie kan bijdragen aan optimale benutting van de beschikbare plekken. Voor (een deel van) de binnenstad stellen we samen met de stakeholders uit het gebied een mobiliteitsplan op. Voor de ambitie van het terugbrengen van de logistieke bewegingen onderzoeken we de mogelijkheid van een pilot stadsdistributie (motie 444). Dit kan wezenlijk bijdragen aan de leefbaarheid. Voor fietsparkeren is een actieplan gemaakt en gaan we een protocol opstellen. (motie 309)

Een belangrijk aspect van leefbaarheid en bereikbaarheid is toegankelijkheid voor mensen met een beperking, zoals slechtzienden en senioren. Vanuit de visie op de Toegankelijkheid werken we actief aan een openbare ruimte van en voor iedereen, zodat er minder aparte voorzieningen nodig zijn en iedereen zich welkom voelt. Dit is een continu aandachtspunt bij de uitvoering van de agenda.

6.3 Herkenbare en verzorgde entrees zijn belangrijk voor optimale ontwikkeling binnenstad

Sinds 2004 staat de kwaliteitsslag om herkenbare en verzorgde binnenstadspoorten te maken hoog op agenda. Stukje bij beetje worden deze geherstructureerd en opnieuw ingericht. De laatste entrees in deze reeks komen nu aan snee naar aanleiding van zich aandienende vastgoedontwikkelingen in de Spoorzone inclusief Hanzeland, op het Noordereiland en in de noordoostelijke delen van de Binnenstadsschil, zoals Weezenlanden Noord en aan de Drijbersingel.

Om als complementair centrumstedelijk gebied te kunnen fungeren, verdienen deze hoogdynamische plekken het om optimaal met elkaar verbonden te worden. Zo is er een alternatief nodig voor de voetgangersroute door de reizigerstunnel, die nu beperkt is ingevolge de toegangspoorten. En er is aandacht nodig voor het verbinden van onderwijs en studenten aan de binnenstad. Na verplaatsing van de bussen naar de zuidkant van het spoor ontstaat een momentum voor een meer uitnodigende route van de station naar de binnenstad.

Aan de (noord)oostelijke kant van de binnenstad is de toegang lastig herkenbaar en rommelig, terwijl deze route wel een veelgebruikte toegang is, voor auto's, fietsers en voetgangers. Dit geldt zowel voor de route via de Diezerkade en het Noordereiland naar de Diezerstraat als voor de verbinding tussen Thomas a Kempis en het Gasthuisplein.

6.4 De vastgoedontwikkelingen in het noordoostelijke deel vormen een momentum

Als het parkeerdek Noordereiland na opening van Katwolderplein deels niet meer nodig is voor de parkeerbehoefte, starten we een onderzoek naar een nieuwe ruimtelijke invulling van het gebied. (motie 49) Een mix van functies heeft de voorkeur. De locatie is een potentiële woningbouwlocatie.

Datum 28 februari 2017

Herontwikkeling lijkt kansrijk voor het gebied zelf, maar ook in relatie tot de herontwikkeling Broerenkwartier en de hiervoor al genoemde verbinding tussen Diezerpoort/-plas en de binnenstad. Bij Groot Weezenland is de herontwikkeling van het Schuurmankwartier aanstaande (sloop en herontwikkeling flats). Hiervoor vindt een verkenning plaats. Ook is op langere termijn een verkenning wenselijk in relatie tot de Turfmarkt en de eerder beschreven verbinding en routing aan de oostkant van de stad.

7 Keuzes in investeringen 2017

Voor 2017 staat € 600.000 gereserveerd voor projecten (reserve incidentele middelen).

We stellen voor dit in te zetten voor:

- Sfeerverlichting. Eind 2016 heeft ons college een principebesluit hierover genomen. Met Zwolle Fonds wordt een cofinancieringsvoorstel uitgewerkt. (€ 290.000)
- Spoelstraat. Zodat de straat weer netjes is, na alle (bouw)werkzaamheden voor de opening van de Zara. Is belangrijk voor zowel bezoekers als voor omwonenden (€ 100.000)
- Versterking huidig evenementenprogramma (o.a. Winter in Zwolle). (€ 100.000)
 - Relatie met meerjarige aanvraag bij de Perspectiefnota.
- Loopstromenonderzoek. Om te onderzoeken wat er gebeurt door de aanstaande openingen van Zara, Primark en Hudsons Bay. (€ 50.000)
- Voorbereiding fase I Wilhelminasingel. Dit is van belang om de overlast te beperken en de veiligheid te vergroten. Uitvoering fase I vindt plaats in 2018. (€ 55.000)
- Post onvoorzien (€ 5.000)

De extra beschikbaar gestelde middelen voor het Broerenkwartier zetten we in, in samenhang met investeringen van de stakeholders in het gebied. U ontvangt hiervoor een apart voorstel.

7.1 Van investeringsagenda naar uitvoeringsplan

De strategische agenda omvat een ambitieus meerjarenperspectief. Het betreft een investeringsvolume van circa € 20 miljoen.

Ruimtelijke, volkshuisvestelijke, economische en culturele impulsen zijn in samenhang nodig voor het bereiken van de ambities en hoofddoelen van de agenda.

Bij de aanstaande Perspectiefnota wordt afgewogen of hiervoor structurele middelen ter beschikking komen. De investeringsagenda vanaf 2018 wordt voor de begrotingsbehandeling nader uitgewerkt in een gefaseerd programmaplan voor de komende 10 jaar. We willen hierin ook ruimte houden voor aansluiting op initiatieven uit de binnenstad.

Risico's

De strategische agenda kent een hoog ambitieniveau met veel integrale doelstellingen.

Realisatie en het tempo waarin dat gebeurt, is enerzijds afhankelijk van beschikbare middelen van de gemeente en anderzijds van de investeringen van betrokken derden, zoals ondernemers, vastgoedeigenaren en andere (semi)overheden. De komende jaren investeert de Gemeente Zwolle € 1 miljoen per jaar in de binnenstad.

Financiën

In 2017 en 2018 wil ons college een miljoen per jaar in de binnenstad investeren; €200.000 aan interne en externe capaciteit, €200.000 voor een binnenstadmanager met stimuleringsbudget en €600.000 voor (ruimtelijke) projecten. Uw raad heeft hier in november 2016 bij de begrotingsbehandeling 2017 mee ingestemd.

Datum 28 februari 2017

In 2016 is ongeveer € 100.000 ingezet in het Broerenkwartier, vanuit de beschikbare impuls van € 500.000. Meerdere kleinere projecten zijn gerealiseerd, zoals de geveltuinen in samenwerking met Harry Pierik, promotieactiviteiten en het maken van een verkenning en concept-visie op het gebied. Voor aanpassingen in de openbare ruimte bij de Grote Kerk is € 100.000 gereserveerd.

Communicatie

Dit collegebesluit wordt begeleid door een persbericht.

Ten behoeve van de toegankelijkheid en verspreiding van de strategische agenda is er een compacte publieksversie gemaakt. Deze komt beschikbaar op www.zwolle.nl/binnenstad.

Op www.zwolle.city staan de resultaten van het visietraject en het ZET-team.

Vervolg

Na besluitvorming worden er concrete projectvoorstellen voor 2017 gemaakt.

Bij de Perspectiefnota (PPN) wordt een structurele investering in de binnenstad afgewogen.

Voor de uitvoering van de agenda vanaf 2018 wordt een programmaplan gemaakt, voor de begrotingsbehandeling.

Voor de zomer ontvangt de raad een concept-visie op het Broerenkwartier ter kaderstelling, evenals een startnotitie met een plan van aanpak voor de gebiedsontwikkeling van dat gebied.

In 2017 wordt tevens een voorstel gemaakt over de Grote Kerk.

Openbaarheid

De nota en bijlagen zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris



Jaargang

Kenmerk 29899

Onderwerp Strategische agenda binnenstad (19.35 – 22.00 uur)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 28-02-2017

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 27 maart 2017,

de voorzitter,

de griffier,